І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 156. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го СЕРПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 16, 1962 No. 156. VOL. LXVIII.

СЕНАТ ОБМЕЖИВ ОБСТРУКЦІЮ В СПРАВІ ТЕЛСТАРУ

Вашингтон. — В дні 14-го серпня Сенат вперше від 35-ох років скористав із свого протиобструкційного регуляміну і більшістю 63 до 27-ох голосів вирішив обмежити час промов сенаторів та припинити обструкцію проти урядового законопроєкту про комунікаційні сателіти т. зв. „Телстар". Сенатський регулямін дозволяє промовляти без обмеження часу. Це використовують сенатори і, виголошуючи довгі промови, можуть не допустити до ухвалення законопроєкту, який їм не подобається. Успішну обструкцію можуть вести кільканадцять сенаторів, зголошуючися до довгих промов. Сенатори не радо голосують за обмеження промов, хоч і не погоджуються з тими своїми колегами, які ведуть таку обструкцію. Останній раз Сенат голосував за обмеження промов в лютому 1927-го року під час дебат над прогібіційним законом. Проти обструкції голосували і демократи (29 сенаторів) і республіканці (34), 25 демократів були проти обмеження промов, а до них приєдналися і два республіканські сенатори — Голдвотер і Тавер. Обмежити час промов можна тільки більшістю двох третіх присутніх сенаторів. В Сенаті було 90 сенаторів. Але навіть і після обмеження часу промов Сенат мусітиме витратити ще багато часу на дебати і голосування, бо кожний сенатор має право промовляти одну годину в справі законопроєкту і в справі всіх поправок. Досі зголошено більше як 200 поправок до урядового законопроєкту. Згідно з урядовим проєктом мали б зорганізувати під урядовим наглядом приватну корпорацію, яка мала б керувати системою комунікаційних сателітів. Сенат ухвалив регулямін про обмеження часу промов сенаторів в 1917-му році, і від того часу 36 разів пробували сенатори скористати з того пункту регуляміну, але з успіхом зроблено це тільки 4 рази. Опозицію проти урядового проєкту про Телстар ведуть ліберальні сенатори, кажучи, що уряд марнотратно хоче подарувати приватним компаніям більйони долярів, які ЗДА витратили на продукцію комунікаційних сателітів. Ліберальні сенатори під проводом сенатора Вейна Морса з Орегону твердять, що комунікаційна компанія буде під монопольним впливом Американської Телефонічної і Телеграфічної Компанії. Деякі сенатори заявили після голосування, що нерадо голосували за обмеження промов. Сенатор - республіканець із Північної Дакоти Мілтон Р. Йонг сказав, що зробив це вперше, і, мабуть, востаннє. Сенатор демократ з Огайо Френк Лавші заявив, що голосував за обмеження дебат тому, що хотів закінчити той „цілий цирк", який „відповідний в часі карнавалу, а не в Сенаті". Лавші сказав: „СССР випустив довкола Землі астронавтів, а ми ведемо обструкцію". Сподіваються, що ще цього тижня вдасться ухвалити закон про Телстар і переслати його до підпису Президента, бо Палата Репрезентантів вже його прийняла.

Менсфілд і МекКормек підтримують шість економічних проєктів президента Кеннеді

Вашингтон. — 14-го серпня демократичні конґресові провідники відбули чергову вівторкову конференцію з Президентом і після неї заявили, що вони зроблять все, щоб Конґрес ухвалив тих 6 урядових економічних законопроєктів, про які говорив Кеннеді в своїй промові 13-го серпня, і які мають підкріпити економіку країни. Провідник демократів в Сенаті сенатор Майк Менсфілд і спікер Палати Репрезентантів конґресмен Джан МекКормек заявили журналістам, що і Сенат і Палата старатимуться ще на цій сесії прийняти урядову економічну програму. МекКормек сказав, що Комісія Способів і Засобів вже цього тижня почне працю над проєктом продовжити допомогу тим безробітним, реченець яких вже вичерпався. Демократи хвалять промову Президента, республіканці домагаються подробиць про цю програму, а голова Республіканського Крайового Комітету конґресмен Вілліям Е. Міллер назвав промову Кеннеді „партійною політикою, що була незручно замаскована" об'єктивністю. Президент просив ухвалити такі проєкти: про зменшення податків від сум, вкладених як інвестиції в розбудову фабрик; проєкт про допомогу стейтам і містам на ведення публічних робіт; закон, який дозволяв би затруднювати молодь, бо один мільйон хлопців і дівчат, які не вчаться вже в школах, не мають праці; закон про продовження допомоги тим, які є довший час без праці і внаслідок того не можуть користати з допомоги з фондів для безробітних; Президент пригадав Конґресові, що треба закону про допомогу школам, головним чином академічному шкільництву.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** в своїй промові про економіку цієї країни згадав 58-річного робітника з Гезлетону, Па., Джова Демарца, який був дуже здивований, коли йому під час праці про це оповідали його товариші, бо він не знав, чому мав би Президент говорити про нього в промові до американського народу. Коли до фабрики прибіг репортер місцевого часопису, — Демарц освідомив собі, що він був безробітним, як вуглекоп, і пізніше перевишколився на зварювача за допомогою федеральних фондів, і Президент подавав його, як приклад того, що уряд мусить допомагати поборювати безробіття та скріплювати економіку.

● **В Марієтті, Джорджія,** 10 пілотів перебули 30 днів в кабіні, в якій були такі умовини, які бувають під час космічних летів. Вони щотільки 13-го серпня довідалися про совєтських астронавтів Ніколаєва і Поповича. Під час місячного побуту вони втратили пересічно по 4 фунти. Вони читали, грали в шахи і вправляли, бо почали були прибувати на вазі.

● **Директор** канадійської обсерваторії Джан Годжес твердить, що тепер небезпечний час для космічних летів, бо в космічних просторах є повно метеорів і метеоритів величини пшеничного зерна або навіть горішини. Ці метеори надлітають із сузір'я Персей і вони мають походити з великої комети, яка була близько Землі в 1862-му році.

● **Рибалки** коло узбережжя в Массачусетсі повідомляють, що вони бачили в океані „морську потвору", голова якої була подібна до алігатора, а тіло було довге, але це не був кит. Ця потвора на очах рибалок проковтнула рибу і зовсім не турбувалася появою рибалок.

● **Комітет,** складений із фахівців Харчової і Рільничої Організації і Світової Організації Здоров'я, у своєму звіті домагається, щоб приготовлювати харчі для немовлят і дітей, по можливості, без жадних домішок і додатків. Звіт домагається, щоб окремі уряди інформували своє населення про харчі та їх вплив на здоров'я людей.

● **20-літня британська дівчина** Рут Олдгем переплила вперше в новітній історії 18-милевий Англійський Канал між островами Гернсі і Джерзі. Вона прибула дня 13-го серпня вплав до Сент Геліє в Джерзі за 15 годин і 15 мінут. Цього ж самого дня 16-літня канадійська дівчина Клавдія МекФерсон, яка хотіла переплисти Англійський Канал, зрезиґнувала в половині дороги із свого почину.

Внутрішній конфлікт в Арґентині поглиблюється

Буенос Айрес. — Військові провідники мішаються до політичних справ і внаслідок цього не може прийти до консолідації у внутрішній політиці Арґентини від 1955-го року, коли скинено диктатора Хуана Д. Перона. В дипломатичних колах побоюються, що може прийти до збройної боротьби між військовими провідниками, бо вже зламано умову з минулого тижня про замирення. Конфлікт загострився тому, що високі військовики відмовилися признати номінацію генерала Карльоса Туроля, якого президент Хозе Марія Ґвідо найменував на шефа штабу. 120 офіцерів, головно полковників і підполковників, відмовилися привітати генерала Туроля як свого шефа, бо вважають, що він є прихильником генерала Торанца Монтера, який зам'яко ставиться до прихильників Перона. ЗДА знов остерегли арґентинських військовиків, що вони не будуть підтримувати військової диктатури в Арґентині, бо стоять по боці законно вибраного президента Ґвіда. Політичні партії в Арґентині є розсварені, а робітництво в своїй масі є за Пероном, який за своєї диктатури вмів з'єднати собі робітничих провідників.

Крайова продукція становить $552 більйони в річному відношенні

Вашинґтон. — Департамент Торгівлі повідомив, що Крайова продукція в другому кварталі цього року (квітень-червень) дійшла до рекордової суми $552 більйонів. Це є на $7 більйонів більше, як в першій чверті цього року. Крайова продукція, — це вартість всіх випродукованих товарів і виконаної праці, а річний стан дістанемо таким способом, що продукцію з одного місяця множимо через 12. В цьому повідомленні важне є те, що федеральний уряд, стейтові леґіслятури і міські ради витратили $116 більйонів в річному відношенні, на $800 мільйонів більше, як в першому цьогорічному кварталі. В першій чверті крайова продукція збільшилася на $6.400,000,000 в порівнянні з четвертою чвертю з 1961-го року. Впродовж перших сімох місяців в цьому році корпорації заплатили готівкою дивіденд на суму $8.100,000,-000, на $500,000,000 більше в порівнянні з тим самим часом 1961-го року.

Крайова Аґенція Безпеки загострила засоби безпеки при затруднюванні урядовців

Вашинґтон. — Палатна Комісія в справах протиамериканської діяльности, яку очолює конґресмен - демократ із Пенсилвенії Френсіс Е. Волтер, ствердила, що Крайова Аґенція Безпеки значно загострила умовини при приниманні на працю нових співробітників. Це сталося після того, як два працівники цієї Аґенції Бернон Ф. Мітчел і Вілліям Г. Мартин, обидва шифрувальники, втекли до СССР два роки тому та зрадили там деякі таємниці цієї Аґенції. Конґресмен Волтер заявив, що перед втечею тих двох зрадників стан безпеки працівників був в оплаканому стані. Коли Комісія почала слідство в цій справі, казав конґресмен Волтер, то Крайова Аґенція Безпеки і Департамент Оборони не радо співпрацювали з Комісією, але пізніше обидві ці аґенції зарядили гострі приписи відносно безпеки своїх працівників. Аґенція Безпеки користується і психологічною перевіркою при допитах нових урядовців.

Зенон Пеленський, відомий український публіцист, відвідав УНСоюз і редакцію „Свободи"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У вівторок 14 серпня був гостем „Свободи" і головної канцелярії УНСоюзу відомий український журналіст і публіцист, ред. Зенон Пеленський, який прибув у відвідини до своєї родини із Мюнхену в Західній Німеччині. Ред. Зенон Пеленський працює постійно в українській редакції „Радіо Свобода", виступаючи в його радіопересиланнях із своїми статтями і керуючи відділом „Життя українців у вільному світі". Ред. З. Пеленський, як один з найвидатніших українських журналістів, відомий із своєї журналістичної праці в краю, як редактор перемиського „Українського Голосу" та інших часописів і журналів. На еміґрації в Німеччині після другої світової війни він був головним редактором часопису „Українська Трибуна" і згодом „Український Самостійник". Під час своїх відвідин у ЗДА, де перебуває вже від довшого часу його дружина Ольга і донька Марта, ред. Пеленський ознайомиться з життям української громади Ню Йорку й інших більших українських осередків. Під час відвідин в „Свободі" ред. З. Пеленський живо інтересувався станом і розвитком та плянами і можливостями цього найстаршого в світі українського видавництва, а в розмові з редакторами і опісля під час спільного обіду з гол. предсідником УНС п. Й. Лисогором, гол. секретарем д-р Я. Падохом та ред. А. Драганом обмінявся інформаціями, думками і поглядами на теми важливіших питань і проблем українського життя і політики. Ред. З. Пеленський залишиться на відвідинах у ЗДА мабуть до жовтня ц.р.

Редактор Зенон Пеленський під час своїх відвідин в редакції „Свободи". На фото (зліва): ред. В. Давиденко, ред. Вол. Душник, ред. З. Пеленський, ред. А. Драган, ред. Б. Кравців та ред. д-р Л. Луців. Немає на знімці ред. Івана Кедрина, що все ще перебуває вдома під опікою лікаря після успішної операції ноги, в якій він був зірвав собі м'язень, та ред. З. Снилика, хвилево відсутнього. Д-р Ол. Лятишевський, який перевів операцію в нозі, під опікою якого ред. Кедрин перебуває, поінформував, що ред. Кедрин зможе вернутися до нормальної праці в редакції після Дня Праці, 4-го вересня.

ПАВЛО ПОПОВИЧ У ВИРЯДІ АСТРОНАВТА

Совєтський астронавт — українець Павло Романович Попович, який у своїй космічній кабіні „Восток IV" відбув триденну 48-кратну подорож навколо Землі.

Під Мон-Бляном завершено пробивання тунелю, що сполучуватиме Францію й Італію

Шамонікс, Франція. — У вівторок, дня 14-го серпня ц. р. відбулася глибоко під найвищою европейською горою Мон - Блян тріюмфальна зустріч італійських і французьких робітників, які цього дня закінчили пробивання тунелю між Францією й Італією. Цей тунель буде найкоротшою дорогою між обидвома країнами для переїзду авт й інших засобів льокомоції і він скоротить дорогу між Парижем і Римом на 125 миль. Тунель буде найдовший у світі; його довжина становить сім миль й одну четверту милі. Французи почали пробивання цього тунелю дня 8-го січня 1959 року й італійці півроку перед тим, дня 14-го травня 1958. Робітничі команди і їх технічні керівники зустрілися точно посередині гори, три і п'ять восьмих милі від одного і другого кінців тунелю, у глибині 7.400 миль під вершком гори. Безпосередньо перед висадженням останньої частини гірської породи, що розділювала обидві частини тунелю — французьку й італійську, керівник французької компанії Едвард Жіскард д' Естейн вшанував пам'ять тих робітників, які згинули в час прокладання тунелю. Під час висаджування гірської породи в самому тунелі згинуло сім італійців і п'ять французів, і крім того під час топографічних дослідів згинули два французькі геологи і три італійці були засипані лявіною. Для переїзду і транспортів цей тунель буде готовий весною 1964 року. Кошти збудування тунелю, розділені по рівній частині на Францію й Італію, виноситимуть 40 мільйонів долярів. Обраховують, що кожного року переїде цим тунелем яких 300,000 авт. Переїзд тунелем від Шамонікс по французькому боці до Курмає в Італії триватиме одну годину, включно із митними формальностями.

Бен Белля хоче створити з Альжиру соціялістичну державу — таку, як Куба

Рим. — Віце - прем'єр Бен Белля, фактичний керівник Альжирського Політичного Бюра, заявив в уділеному для італійського комуністичного часопису „Ль'Уніта" інтерв'ю, що головною ціллю незалежного Альжиру є створення соціялістичної держави. Заявляючи, що альжирський соціялізм є продуктом місцевого альжирського досвіду, Бен Белля все ж таки визначив, як його основу, колективізацію усіх сільських господарств в такому напрямку, як це зробив прем'єр Фідель Кастро на Кубі. Аґрарна реформа буде започаткована негайно і вона передбачає колективізацію усієї землі та передання її під відання селянських кооператив або колективів для управи і використання. Згідно із даними Бена Беллі, в Альжирі є 1.000.000 селянських родин, які нараховують 7.000.000 душ. У своїй масі вони були жертвами земельної спекуляції і колоніяльної експлуатації і вони теж давали головний континґент борців за незалежність країни. Тепер вони мусять одержати право на землю і змогу вирішувати самі про своє майбутнє. Наприкінці уділеного інтерв'ю Бен Беля заявив ще, що в Альжирі, так же само, як в СССР і на Кубі, існуватиме тільки одна партія і що тією партією буде національна організація Фронт Національного Визволення. Члени комуністичної партії Альжиру матимуть змогу включитися в її ряди.

Соблен добився чергового тимчасового припинення своєї депортації з Англії

Лондон. — Засуджений американським судом на досмертну тюрму совєтський шпигун д-р Роберт А. Соблен який втік перед вироком до Ізраїлю і звідти був перевезений до Англії, домігся через своїх адвокатів чергового відкладення наказаної для нього британським урядом депортації до ЗДА. Внаслідок внесеного його оборонцями спротиву до Найвищого Суду проти наказу про депортацію, судця цього суду Стефенсон відклав вирішення цієї справи до часу переслухання британського генерального прокуратора, який з'ясує становище міністерства внутрішніх справ й уряду в цій справі. Після того Соблен матиме право відклику від рішення Найвищого Суду до Апеляційного Суду і згодом до Палати Лордів, яка зможе відбути переслухання в цій справі аж у вересні. У своєму спротиві проти депортації, переданому Найвищому Судові оборонці Соблена заявляють, що наказ про депортацію Соблена не має правних підстав, бо існуючий договір між Великою Британією і ЗДА не передбачає видавання таких злочинців, як шпигуни. Соблен, хворий на левкемію, перебуватиме далі в шпиталі Бріkстонської тюрми.

● **В ізраїльському місті** Тель Авів відбулося посвячення міської площі, названої на пошану десятої річниці екзекуції Совєтами 24 жидівських письменників, артистів й інтелектуалів у Совєтському Союзі. Усі вони були знищені сталінським режимом за намагання створити сіоністичну республіку на Криму. Після смерти Сталіна совєтський Найвищий Суд переглянув їх справу і реабілітував розстріляних.

СОВЄТСЬКІ АСТРОНАВТИ ЩАСЛИВО ВЕРНУЛИСЯ НА ЗЕМЛЮ

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ВЕЛИЧАЄ ПОПОВИЧА, ЯК „СИНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ"

Москва. — Обидва совєтські астронавти, Андріян Г. Ніколаєв і Павло Р. Попович, щасливо повернулися на Землю в середу досвіта за нюйоркським часом та у малому відступі часу — повідомлено тут офіційно. А. Г. Ніколаєв повернувся на Землю о год. 2:55 а П. Р. Попович шість мінут пізніше, о год. 3:01 нюйоркського часу в середу, 15-го серпня. Ніколаєв, що був випущений в орбіту Землі в суботу, 11-го серпня о год. 11:30 рано (московського часу) в кабіні „Восток 3", облетів Землю 64 рази, а Попович, що вилетів в кабіні „Восток 4" в неділю, 12-го серпня о год. 11:02 рано московського часу, облетів 48 разів довкола Землі. Про їх щасливий поворот на Землю повідомлено сім мінут після того, як він стався. Обидва астронавти, згідно з повідомленням, почуваються дуже добре та є в доброму настрою. В Совєтському Союзі і в світі уважно слідкували за цими летами совєтських астронавтів, що відбувалися у відносно невеликій віддалі один за одним. Обидва астронавти між собою розмовляли і навіть напереміну співали „космічну" пісню. Цим разом за їх летом можна було слідкувати також на телевізії. Під час лету астронавти виконували різні, призначені їм функції та постійно інформували про свій стан і свої спостереження. Одним з головних їх завдань було точно встановити функціонування кабін в обширі, де не діє притягаюча сила Землі і де предмети і люди не мають ваги. Пороблено також фотознімки Місяця. Обидвом астронавтам приготовляють парадне прийняття, а совєтська преса заповнена вістками і повідомленнями не тільки про їх лет, але й про них самих та їхні родини. Совєтські щоденники „Правда" й „Ізвєстія" з понеділка, 13-го серпня, заповнені зокрема вістками про Павла Романовича Поповича, якого називають „сином українського народу" та описують його захоплення „Кобзарем" Тараса Шевченка, в першу чергу поемою „Кавказ", в якій мова про Прометея, що йому орел „довбав ребра". Перед поворотом Ніколаєва і Поповича на Землю в американській пресі були здогади, що вони можуть вернутися разом в одній кабіні, зробивши відповідну зустріч і пересідку в орбіті. Факт, що вони вернулися окремо свідчить, що це не було в пляні, або що такий плян не пощастило перевести. Світова преса й міжнародна опінія признають велике досягнення Совєтів в досліджуванні космічних просторів, довершене успішним летом Ніколаєва і Поповича.

Комуністичний режим у Польщі плянує удержавнити всі церковні школи і сиротинці

Варшава. — Представник польського режимного бюра для справ релігійних культів повідомив, що усі церковні школи і сиротинці, ведені ченцями і черницями, членами різних чернечих чинів, будуть перейняті протягом найближчого року під керівництво урядового міністерства виховання. Перебирання цих шкіл і сиротинців відбудеться на підставі прийнятого в 1961-му році закону, який дозволяє на існування тільки світських шкіл і забороняє релігійне виховання по школах. Запитаний про випадки насильного викидання черниць і дітей із їх дотеперішніх приміщень, проти чого протестував недавно у своєму пастирському листі кардинал Стефан Вишинський, представник згаданого бюра заявив, що адміністраційні чинники одержали доручення переводити перейняття цих шкіл і захистів достойно і з тактом. Якщо б і були випадки нетактовности, то вони за словами представника бюра релігійних справ — були спровоковані самими черницями. Такі випадки траплялися по деяких монастирях, де черниці забарикадовували брами, дзвонили у дзвони і кликали на допомогу населення. Згідно із заявою цього ж представника досі перейнято під нагляд держави 17 шкіл із усіх 50 і 30 сиротинців із усіх 460, що перебувають під опікою чернечих чинів. Вони будуть удержавлювані поступово. Він же заперечив, щоб денебудь викидано черниць чи ченців на вулицю.

Неру попереджує комунокитайців, щоб вони не провокували війни

Ню Делі. — Індійський прем'єр Неру перестеріг комуністичний Китай проти продовжування започаткованих комунокитайцями аґресивних дій в області Ладах у східньому Кашмірі, спрямованих на зайняття цієї території. Комуністичний Китай заявляє свої претенсії до цієї прикордонної области і займає її поступово своїми військовими з'єднаннями, обстрілюючи індійські станиці і блокуючи постачання до них. Продовжування цих аґресивних дій може привести до великого конфлікту і Неру висловив свій сумнів, чи комунокитайці хотіли б зарискувати з цього приводу атомову війну, навіть, якби вони могли це вчинити. Водночас із цим Неру заявив, що Індія готова до розмов з Пейпінґом в справі зменшення існуючого конфлікту і створення відповідної атмосфери для започаткування переговорів між обидвома країнами про його полагоду, але ж ці переговори можуть початися тільки тоді, як комуністичний Китай виведе свої військові з'єднання із спірної території.

У СВІТІ

● **Світова Рада Церков,** що відбуває тепер свої наради в Парижі, вирішила на своєму засіданні в дні 13-го серпня прийняти запрошення Ватикану вислати обсерваторів для участи у Вселенському Соборі, який відбудеться в місяці жовтні цього року. Названа Світова Рада репрезентує церкви протестантські, англіканські і православні. Центральне управління Світової Ради Церков прийняло рішення в цій справі одноголосно.

● **Президент** конґолійської провінції Катанґи Мойсе Чомбе вирішив продовжити своє перебування в Женеві, нібито на вимогу своїх лікарів. В поінформованих колах думають, що Чомбе відбуває тепер безупинні наради з бельгійськими фінансістами над способами уникнення економічних санкцій, започаткованих у відношенні до Катанґи центральним урядом Конґа.

● **Під час вишкільного лету** біля Горат в Західній Німеччині згинули три американські офіцери й один був важко поранений. Причиною катастрофи був дефект одинокого мотору літака. Сталася ця катастрофа в лісистій околиці.

● **У Йоганнесбургу в Південній Африці** ув'язнено Петруса Бейлівельда, президента забороненого в цій державі політичного угрупування Південноафриканський Конґрес Демократів. Бейлівельда обвинувачують у зневазі доброго імени президента держави.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Залишаються і податки і надія

Справа негайної редукції податків у ЗДА була останнім часом одним із найбільше дебатованих питань. Підтримувана урядом ЗДА, представники якого включно із президентом Кеннеді висловлювалися так чи інакше в користь її реалізації, ця справа мала своїх прихильників і противників, серед яких було найбільше таких, що ставилися взагалі скептично до можливостей негайної редукції податків, але ще більше до евентуальних користей, які вона мала б дати. Зокрема скептично, а в найкращому випадку вичікуюче, ставилися до розмов про негайну редукцію податків фінансисти і керівники підприємств, — усі ті, що їх визначається короткою назвою Вол Стріт.

Проведена тепер, уже цього року, під час біржових хитань, редукція податків звільнила б, на думку її прихильників, більше капіталу для інвестування в такі чи інші ділянки продукції, а з другого боку, широка маса покупців могла б більше купувати, що прискорило б розвиток економіки. Не відкидаючи таких можливостей, противники і скептики податкової редукції все ж таки висловлювали поважні сумніви щодо того, чи дасть вона бажані висліди і чи на довшу мету пожвавить чи сповільнить розвиток економіки. Підносилися навіть голоси, що в результаті редукція податків може виявитися в поглибленні господарської рецесії, девалюації долара і особливо — у збільшенні державного дефіциту.

З'ясував і уточнив ситуацію щодо негайної податкової редукції і вигляди її на реалізацію президент Кеннеді у своїй промові, виголошеній до американського народу в понеділок 13-го серпня ц. р. Найголовнішим ствердженням цієї промови було повідомлення Президента, що про негайну, значить, ще цьогорічну редукцію податків не може бути й мови, бо вона тепер і непотрібна і небажана, і що тільки в 1963-му році він внесе законопроєкт про широку реформу податкової системи, який, якщо буде прийнятий Конгресом в половині 1963го року, діятиме взад, тобто починаючи від 1-го січня 1963-го року. Сповіщаючи про це, Президент висловив сподівання, що і Сенат і Палата Репрезентантів підтримають його законопроєкт і будуть співпрацювати над його реалізацією.

Рішення президента Кеннеді і його уряду зрезигнувати тепер із негайної редукції податків і відкласти цю акцію на 1963-ий рік противники цього пляну, головним чином із рядів Республіканської партії, прийняли знову ж із застереженням і з невірою в її ефективність. На думку Дейвіда Лоренса, завзятого опонента політики Кеннеді у відношенні до великої індустрії, зокрема гострого критика Президентового становища в його спорі із представниками сталевої індустрії, Президент вирішив відкласти реформу податків на 1963-ий рік з політичних мотивів. Для демократичного президента і його партії вигідніше буде, мовляв, щоб ефекти здійснюваної редукції податків виявилися безпосередньо перед президентськими виборами в 1964-му році, бо тільки тоді платники податків усвідомлять її актуальну користь, і цей ефект не буде затьмарений перспективами якоїсь несподіваної зміни, чи зламу в економіці ЗДА.

Якби там не було, загал громадянства, мільйонові маси платників податків, до яких саме була звернена понеділкова промова Президента, підтримують політику президента Кеннеді в цьому напрямку, сподіваючись з допомогою нижчих податкових ставок збільшити свої особисті заощадження, мати більше грошей на особисті закупи й потреби, що в переконанні загалу — також вплине і на пожвавлення всіх видів продукції. З цим погоджуються всі і тому в теперішніх дебатах головною проблемою був час, у якому це зменшення податків мало б наступити. Тим часом, залишаються і податки і надія на їх редукцію.

Проблема ген. секретаря ОН

З кінцем минулого місяця генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант вперше за час свого урядування відвідав Москву. Американські коментатори відразу пов'язали ці відвідини з новими виборами генерального секретаря ОН, які відбудуться в квітні наступного року. Тоді то кінчається каденція Дага Гаммершилда, який трагічно загинув у летунській катастрофі. У Тант, бірманський дипломат, обраний тимчасово, як „діючий генеральний секретар". Він — читаємо в пресових коментарях — їздив до Москви, щоб з'ясувати передусім шанси, що їх матиме його кандидатура на пост генерального секретаря ОН. Відомо ж, що перший генеральний секретар Тригве Лі зрікся передчасно свого становища внаслідок бойкотування його Москвою та її сателітами. Гаммершилда большевики також „не визнавали", але й не настоювали на його димісії перед кінцем його каденції з уваги на очевидну підтримку, що її він мав не тільки в західніх, але й невтральних країнах. На У Танта большевики погодилися після довшого вагання, як на „невтраліста", з уваги теж на могутню підтримку, що її він мав збоку азійсько - африканського бльоку.

Формально паломництво У Танта до Москви було логічним і виправданим. Будучи генеральним секретарем Об'єднаних Націй в період холодної війни, він мусить рахуватися з усіма трьома головними таборами нинішнього світу — західнім, комуністичним і невтральним. Ясно, що він не міг би виконувати гладко й успішно своїх обов'язків, якби зустрічався постійно з ворожою опозицією котрогось із цих таборів. З другого боку, він мусить мати самостійність у вирішуванні проблем і незалежність рухів, бо інакше він був би не керівником могутньої організації, а сліпим знаряддям взаємноворогуючих сил у холодній війні. Саме до такої деградації ролі генерального секретаря ОН змагають Совєти, почавши від минулорічного виступу Хрущова в Генеральній Асамблеї, де він настоював на „реорганізації" генерального секретаріяту на базі „тройки": з трьома секретарями, делегатами вільного, комуністичного та невтрального таборів, і з правом „вета" для кожного з них.

Очевидно, що така „тройка" секретарів ОН була б рівнозначна з повним спаралізуванням дій тієї установи. А проте, вона й так втратила давній авторитет і давню змогу сяк-так вирішувати світові проблеми внаслідок постійного шантажу збоку СССР. Увесь комуністичний бльок, вже разом із „невтральною" Югославією та розсвареною з Москвою Альбанією і з Кубою, нараховує на 104 членів ОН тільки 13. Однак, підпорядкувавши собі половину Европи й половину Азії, здвигнувши власний арсенал атомової зброї, Москва гальмує і саботує всі неприємні для неї справи в ОН, зловживаючи правом „вета" в Раді Безпеки і терооризуючи невтральних, спрагнених допомоги без уваги на її джерело.

У Тант за рік свого урядування виявив чимало спритности в лявіруванні між Сходом, Заходом та невтралістами. Бірманець із високою західньою освітою, він знає надто добре західній світ, його культуру і філософію свободи, щоб піддаватися на комуністичну пропаганду. З другого боку, його глибокий ресантимент до колишнього західньоевропейського колоніялізму стримує його від повної солідарности із Заходом супроти Москви й Пейпінгу. Це саме той його атут, з яким він їздив до Москви. Ясно, що там він почув ще раз від Хрущова й Громика, яку політику ОН вони хочуть бачити в Конго, в справах Берліну, Південної Азії та Південної Америки. У Тант напевно не схоче і не зможе цілком підпорядкуватися бажанням Хрущова. Але вже самий факт, що він їздив з'єднувати собі прихильність Москви для своєї кандидатури — сумно свідчить про нинішній стан в Об'єднаних Націях і про позицію їх генерального секретаря.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ І ВИБОРИ

До цьогорічних конгресових виборів залишилось ще три місяці, але в політичних колах вже висловлюють передбачення, котра партія їх виграє, і чи президент Кеннеді після виборів зможе успішніше здійснювати свою програму, яку він запропонував був виборцям у 1960-му році.

Президент недавно заявив, що він підтримуватиме під час виборчої кампанії тих кандидатів із Демократичної партії, які в Конґресі голосували за урядові законопроєкти. З цього виходить, що сам Кеннеді признає, що виборці оцінюватимуть діяльність його уряду, виконуючи свій виборчий обов'язок.

Президент скидає вину за неухвалення деяких урядових законопроєктів на республіканську опозицію. Але республіканці пригадують, що, наприклад, проти законопроєкту про медичну опіку над старшими особами голосував також 21 демократичний сенатор.

Цікаво з'ясувати, як різні суспільні кола оцінюють діяльність уряду Кеннеді, бо тоді можна буде легше уявити собі, як цю діяльність оцінюватимуть виборці.

Конґресмен - республіканець із Вашингтону, Томас М. Пеллі, перевівши за допомогою пошти опитування столичних журналістів, ствердив, що на всіх 84-ох журналістів лише 24 визнали, що президент Кеннеді виконує свою працю „незвичайно добре". 25 оцінили його працю як „пересічну", а 24 — як „задовільну". Решта вживала інших оцінок.

Консерватисти називають Кеннеді „соціялістом", ліберали кажуть, що він дбає більше про резерви золота, як про людей. Одні кажуть, що він заенерґійний, інші, що нерішучий.

Конґресмен Пеллі розіслав запити до акредитованих у Конґресі журналістів, які мали оцінити працю трьох найвищих ранґою членів Президентового кабінету. Найкращу оцінку дістав секретар оборони Роберт МекНамара, бо аж 70 журналістів визнали її за „незвичайну". Тільки 36 голосів було за те, що державний секретар Дін Раск працює на своєму становищі „незвичайно", а головний прокуратор, брат Президента, Роберт Ф. Кеннеді дістав тільки 29 найвищих оцінок, 26 пересічних і 19 „задовільних".

Про президента Кеннеді і майбутні вибори написав статтю в „Ню Йорк Таймсі" історик, автор книжки „Американський президент" — Сідні Гаймен. Стаття має вимовний заголовок: „Самої лише популярности Президента не вистачає". Автор пише про те, що різні опитування виявляють, що Президент втішається доволі великою популярністю серед виборців, але це не має впливу на тих членів Конґресу, які і в Сенаті і в Палаті Репрезентантів не завжди голосують за урядові законопроєкти.

Гаймен твердить, що кожний президент ЗДА мусить мати конфлікт з Конґресом, бо вже сама конституція дає законодатній і виконній частинам уряду такі права, які неминуче приводять до конфлікту між Президентом і Конґресом. Президента вибирають всі американці у виборчому віці, а сенатора чи конґресмена — лише мешканці одного стейту або одної виборчої округи. Виборці люблять Президента, але сенатор або конґресмен деколи голосують проти пропозиції Президента, бо цього вимагає виборець з даного стейту або виборчої округи.

Журналіст агенції Ассошіейтед Пресс, Релмен Мурін, виступив з рядом статтей, в яких обговорює справу цьогорічних виборів у зв'язку з діяльністю уряду Кеннеді. Він стверджує історичну правду, що в усіх не-президентських виборах, які відбулися в цьому столітті, урядова партія тільки в 1934-му році, за президентури Ф. Д. Рузвелта, побільшила значно число своїх членів у Конґресі, бо тоді демократи здобули 10 сенатських і 9 конґресменських становищ. В усіх інших міжпрезидентських виборах урядові партії втрачали дещо із свого стану посідання.

Цього року демократи сподіваються збільшити число своїх членів у Конґресі. Свою надію покладають вони на популярність президента Кеннеді і його програму, атрактивну для широких мас виборців.

Але республіканці також сподіваються здобути поважне число конґресменів. Провідник республіканців у Палаті Репрезентантів, Чарлз Галлек, оптимістично дивиться на цьогорічні вибори, хоч знає, що республіканцям важко здобувати перемоги в південних стейтах і у великих містах. Галлек заявив, що вислід виборів залежатиме від економічної ситуації в країні. Голова Республіканського Сенатського Виборчого Комітету сенатор Беррі Ґолдвотер сподівається здобути контролю над Палатою Репрезентантів. Він заявив: „Кожний день збільшує нашу надію на перемогу, і запальні промови Кеннеді нічого демократам не поможуть".

Цього року вибиратимуть всіх конґресменів і 39 сенаторів. Тепер у Палаті Репрезентантів є 263 демократи і 174 республіканці, а в Сенаті 64 демократи і 36 республіканців. Кеннеді хоче, щоб демократи здобули бодай 5 додаткових місць у Палаті, бо тоді була б така демократична більшість, яка підтримувала б урядові проєкти. Але Президентові дорадники гадають, що демократи осягнуть перемогу навіть і тоді, коли їм вдасться втримати дотеперішнє число конґресменів.

Президент Кеннеді посилаючись на свою законодатну програму, закликає американський нарід голосувати за тих кандидатів, які підтримують його уряд. „Якщо американський нарід проти моєї програми, — заявляє Президент, — тоді він голосуватиме за республіканців, і ми матимемо таку ситуацію, в якій Президент думає одне, а Конґрес зовсім протилежне, внаслідок чого впродовж двох років не можна буде нічого вдіяти".

Президент сказав, що листопадові вибори або закинуть котвицю і триматимуть урядовий корабель у порті, або дадуть йому плисти по широкому морі".

Як воно буде — виявить день 6-го листопада.

Олег Лисяк

ПРО СИНЄ МОРЕ І БІЛИЙ ПАРОПЛАВ

Найперше було Чорне море. Багато з нього я не запам'ятав, бо мені було тоді лише яких три-чотири роки, і я пригадую лише хитливий поміст пароплава і далекі світла одеського порту. Потім були ще білі стіни кабіни і ті самі портові світла, бачені через круглий люк. На чардаку, чи може на набережній, хтось наспівував про „синє море і білий пароход — куди не поїдеш, все чужий народ..."

Потім море віддалилося. Від Львова до найближчого балтійського узбережжя було яких дев'ятсот кілометрів, себто на сьогоднішнє рахувати — раптом шістсот миль. На теперішні комунікаційні засоби це близько, але, коли числити на кілометри і довоєнні залізниці, то таки море було далеко. А поза тим це було чуже море, не наше, гаряче, соняшне Чорне море...

Коли хтось вибирався на море, то це вже була ціла подія, про яку говорили не лише на нашій Вірменській вулиці, але й на Домініканській і навіть на Бляхарській. Всі очікували на того, що їздив над море, і вимагали, щоб вернувся він засмалений сонцем. Щоправда, поки чоловік встигав вернутися, засмага вже зникала і вже десь коло Люблина треба було мазатися якимось бронзовим мастиксом, щоб рятувати ситуацію. Бо інакше казали б: „Говорив, що поїхав на море, а справді був у Брюховичах..." Очевидно, треба було посилати картки з морськими краєвидами, щоб усі, навіть листоноша, знали, що ви були далеко, над самим морем!

Тепер для нас, тих, що живуть на східнім узбережжі Америки, справа виглядає зовсім інакше. Ранком у неділю, коли збудять вас крикливі голоси муринських кольпортерів недільного видання місцевої газети — відкриваємо одне око і дивимося, чи буде погода. Якщо наберемо переконання, що погода „мурована", тоді укладається операційні пляни на неділю.

Рішено, що їдемо над море. До автового баґажника вкидається пляжові крісла, широчезні капелюхи (щоб сонце надто не засмалило), купальні костюми, відповідні мастила (щоб сонце добре засмалило), воду з льодом у спеціяльному баняку і все, що ще там потреба.

Все це діється спокійно, без ніякої романтики Юрія Яновського, і за п'ять хвилин. Бо, нарешті — куди їхати? Ось так, якби вже почався футбольний сезон — тоді море може спокійно давати собі само раду — хто над нього поїде, коли можна збавляти собі нерви, силячи на футбольній трибуні?

Ну, але тепер покищо футболу ще нема і тому треба їхати над прозаїчне море. Зараз по виїзді з хати вливається ваше авто у загальну валку автомобілів на швидкому супер - гайвеї. Вже не вилізете з цього змоторизованого конвеєра аж до тої хвилини, коли почуєте в ніздрях солоний вітер, що летить з океану.

По дорозі — по обох боках дороги бачите звичайний американський краєвид. Нічого в тому краєвиді не змінилося від минулого тижня, і Америка така сама, як була минулої неділі. Нема, зрештою, часу надто приглядатися краєвидові, бо треба уважати, щоб хтось надто швидкий не в'їхав вам у баґажник чи в двері.

Нарешті, кінчається Америка і починається океан. Авта з почепленими ззаду моторівками роз'їжджаються по бічних шляхах, а ви зближаєтеся до української надморської Мекки, названої Вайлдвудом.

По вулицях ходять звичайні люди, такі, як ми, лише мало одягнені. Переважно вони в сандалах, барвних штанцях і бікіні з купелевими рушниками. Поза тим усе, що потрібне для морської романтики: „драґ - сторн" з „гарячими собаками" і променада, названа „бордвоком", на якій витягають гроші з кишень усіми леґальними засобами.

А зараз за „бордвоком" починається океан, позначений високими кріслами, на яких сидять молодці у червоних купальних костюмах. Це — рятувальники, які не допустять до того, щоб ви втопилися, якби вам прийшло в голову топитися. Якщо хтось нап'ється забагато солоної води, то зараз засюрчать сюрчки, замахають червоні прапорці і по твердому пляжі промчить швидкий джіп з екіпою червоно одягнених молодців у білих, тропічних шоломах. Вони тягнуть на свій джіп потопельника - невдаху, і за хвилину під рев сирени зникають.

У деякій віддалі від берега пропливають великі рибальські моторівки, часом просувається білий прогулянковий пароплав, і зараз нагадається почута в Одесі пісня про „синє море і білий пароход". Пароплав зникає, і залишається тільки рефрен: „все чужий народ"...

Таки зовсім чужий він тут не є: під барвними парасолями сидить на пляжі народ американський, переважно греко - католицького, православного та мойсеєвого віровизнань. Видніють тут і там світочі політичного, купецького і спортового світу. Між ними товпляться рибки меншого маштабу, різних барв костюмів і різних політичних переконань. Усі згідно сходяться під „український міст", збудований з тугих, майже старокрайових дерев'яних стовпів, і всі тут докінчують почату ще під церквою на Френкліні „годинку для ближніх". Хто з ким, хто кого на скільки натягнув, чия донька з чиїм сином...

Так воно йде, мирно і приємно, аж поки сонце не торкнеться овиду, а море не почне віддалятися у відпливі, маючи вже досить українських новинок. За хвилину почнуть стартувати сотні моторів авт, і знову треба буде пробиватися через чотирилінійні джунґлі на автошляху.

А потім треба буде засвітити ліхтарі, і навпроти вас заблищать діямантами ліхтарі зустрічних авт. Рубіни задніх світел та шафіри світла на мості сплетуться у барвисту феєрію. Потім ще виростуть перед вами мільйони світел великого міста і надійде важка, волога і душна візія завтрішнього робочого дня.

А десь з далекого одеського порту прилетить з морським бризом пісня про білий пароплав, синє море і... чужих людей.

Школа в „безклясовому суспільстві"

Комуністична теорія твердить, що з переходом до комунізму зникне різниця між фізичною й розумовою працею: люди всіх професій віддаватимуть частину свого часу на продуктивну, господарську працю; наприклад, професор університету певну кількість годин на тиждень наглядатиме за автоматами, що виробляють морозиво, і ін.

Як стоїть питання школи й освіти в СССР, що вже „переходить від соціялізму до комунізму"? Тут бачимо зовсім іншу картину, ніж та, яку описав у рожевих фарбах комуністичний поет Дем'ян Бєдний - Придворов. 1919-го року він так уявляв собі рівність при комунізмі:

„Сегодня Маланья коровница,
Мечет навоз на воз;
А завтра Маланья
полковница"...

Однак, комуністичні теоретики помилилися. Згідно з теорією, комуністичне суспільство мусить мати подостатку всякого роду матеріяльного добра, зокрема предметів споживання, отже має бути здійснена в тому суспільстві господарська рівність громадян.

Не те бачимо в совєтській державі. Тут панує велика нерівність між людьми, що стоять при владі, і далекими від неї, між освіченими і неосвіченими. Освіта дає громадянинові совєтської держави можливість вибитися нагору, забезпечити собі вищий рівень життя. Тому в СССР така велика тяга серед молоді до науки й освіти.

Однак, диктаторська партія не хоче забезпечити освіти для всіх, що хочуть учитися. (До речі, у високоіндустріяльних країнах такої погоні за академічною освітою в масах немає: молодий чоловік, що має технічну освіту, заробляє краще, ніж особи розумової праці). Комуністична партія в СССР свідомо перегороджує доступ до високої освіти дітям робітників і селян. Вона посилає молодих людей, що не належать до „нової кляси", на виробництво: на фабрики, до колгоспів і т. д. Нові закони в галузі шкільництва, які вимагають від вступників до високих шкіл дворічного „виробничого стажу", ще більше утруднили доступ до університетів дітям неупривілейованих родин. Пересічний сільський хлопець, закінчивши середню школу, тепер не може й мріяти про університетську освіту, і здебільша виходить у трудове життя як кваліфікований робітник у себе ж таки в селі чи втікає до міста, щоб працювати там на фабриці.

Особливо терпить від цієї політики українська молодь. В державі, що ніби будує комунізм, ще й досі не забезпечено загальної освіти для дітей:

„В ряді областей (Одеській, Львівській, Донецькій, Вінницькій, Дніпропетровській і деяких інших) певна кількість дітей шкільного віку ще не охоплена навчанням, частина учнів залишається на другий рік і поступово вибуває із школи до її закінчення" („Радянська Україна з 7-го липня 1962 р.).

Сумне признання! 1908-го року царський уряд плянував здійснити загальну освіту в російській імперії в 1922 році (народні початкові школи). Диктаторська партія навіть цього скромного пляну царського уряду не здійснила: частина українських дітей виростає неписьменна. Очевидно, кошти, що їх здирає Москва з України, потрібні на „спутники" й атомові бомби...

Н. П.

Роман Ільницький

Англо-Франко-Українська Держава в Канаді?

ЗА НОВУ ІДЕОЛОГІЮ НА ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ

(Дискусійне)

(11)

Нашій справі так само шкодять асимілятори, як і ізоляціоністи. Тільки погані наслідки роботи перших вже видно, а погані наслідки роботи других виявляться за кілька років.

Нам треба скористатися з досвіду тих, які створили теорію етнічно - культурного плюралізму, бо вони блискуче ведуть свої справи в Америці. Тут варто ще раз повторити дві головні програмові точки, які реґулюють їх стосунок до Америки і Канади:

1. Члени етнічної громади мають бути вірні присязі, яку вони склали, приймаючи громадянство Америки чи Канади. У випадку конфлікту між Америкою або Канадою і батьківщиною їх походження вони мають зробити все можливе, щоб його полагодити в інтересі обидвох сторін. Та коли б це не вдалося, вони мають взяти сторону Америки чи Канади.

2. У той час, коли в політичному житті остаточну перевагу має мати Америка чи Канада, в культурному житті така перевага належиться батьківщині їх походження, бо не можна собі уявити, щоб вона (культура) могла коли-небудь зайти в конфлікт з льояльністю до країн поселення.

3. Затримати живою етнічну групу в Америці і в Канаді можна лише тоді, коли не будуть перериватися культурні зв'язки з материком, з якого вона вийшла.

15. Участь українців в політичному житті ЗДА і Канади

В іншому місці цієї розвідки вже підкреслено, яке велике значення для української громади в ЗДА і в Канаді могла б мати її участь в політичному житті цих країн.

120 років тому знаменитий француз Токвілль у своєму ще й нині актуальному творі „Демократія в Америці", підмітив, що ні в одній країні світу суспільне життя і його діячі не узалежнені в такій мірі від виборця, як в Америці (а ми додамо: і в Канаді). Ні в одній країні світу не відбуваються так часто вибори, як в цих країнах. А відомо, що вибори ведуть політичні партії. Хто має вплив на партії, той має вплив на ціле життя, а хто його не має — стоїть у його тіні або й цілком на марґінесі. Це зрозуміли інші етнічні групи і подбали про забезпечення своїх інтересів.

Як далеко ми стоїмо позаду них, може свідчити факт, що на конвенції Демократичної партії в Лос Анджелесі в 1960 р. ми мали всього-навсього двох делеґатів, тоді як поляки мали 74, греки 32, а інші групи також по кільканадцять. Ми, правда, маємо своїх репрезентантів у т. зв. відділах національностей при крайових комітетах обидвох партій, зате не маємо ні одної активної української партійної клітини, бо всі клюби — і республіканські і демократичні — мертві і не мають ніякого впливу ні на українську, ні на американську політику. За такого фактичного стану наші репрезентації у відділах національностей є нічим іншим, як пропаґандивним знаряддям обидвох партій для з'єднування собі українських голосів без ніяких концесій в наш бік, якщо за такі концесії не вважати кількох святочних проукраїнських заяв перед виборами.

Так то, не заперечуючи доброї волі і заслуг тих, які перші перед нами входили в американське політичне життя, треба з жалем констатувати, що ми все таки на цьому відтинку стоїмо на незоранім полі.

А щоб зорати його і освоїти, треба розгорнути нормальну організаційно - політичну дію в терені. Під цим я розумію засновування стейтових, повітових і міських клітин американських і канадійських партій, вибір їх керівних органів, роз'яснювальні доповіді і навіть видавання власного партійного органу, як духового провідника цілого руху.

Як відомо, американські і канадійські партійні організації, не зважаючи на їх колосальний вплив на життя своїх країн, побудовані на дуже вільних організаційних засадах. Нема, наприклад, ніяких формальностей щодо приймання членів, немає ніяких вкладок, немає реєстру членства. Членом партії вважаються кожний, хто під час виборів запишеться на виборчий список даної партії.

Така організаційна побудова має свої політичні наслідки: американські і канадійські партії є апаратом партійних босів, а не масовою членською організацією. Вільна організаційна форма американського партійного життя дає добру нагоду для нас, українців, увійти в нього без значних труднощів і формальностей. А подруге: ми маємо можливість організувати наших прихильників одної чи другої партії так, як нам вигідно, і ніхто не буде у наші справи втручатися. Партійному керівництву одної і другої партії йде головно про те, щоб під час виборів змобілізувати якнайбільше виборців, а як ми це зробимо — то вже наша справа.

Через це ми можемо організувати наші відділи обидвох партій так, як хочемо, хоч, очевидно, в порозумінні і тісній співпраці з усією організацією. Це можуть бути клюби, так, як практикували наші попередники, але це також можуть бути здисципліновані групи великої партійної машини з нормальним життям політичної організації на взір, прийнятий у партійному житті Европи.

При цьому треба поставити наголос на масовості наших українських партійних відділів. Ця масовість потрібна попросту тому, що нас мало. Коли, при нашій малій чисельності, багато з нас стоятимуть осторонь — тоді не буде з чим виступати на широкій американській і канадійській арені.

Наша мала чисельність може бути зрівноважена, крім масовости вписів до партійних організацій, ще й тим, що наше населення живе збитими групами по кількох містах, і також розумною політикою коаліцій і політичної співпраці з іншими етнічними групами — з словаками, литовцями, поляками тощо. Ми могли б оферувати їм наші голоси в тих містах або виборчих округах, де вони мають більші шанси провести своїх людей до урядів, взаміну за їх голоси, віддані за наших кандидатів в інших виборчих округах.

В обличчі такого стану справ наших добре зорганізованих і здисциплінованих кількасот тисяч голосів творили б атракційну силу для кожного кандидата. Вміло використовуючи виборчі коаліції з іншими етнічними групами, ми могли б навіть надіятися на проведення кількох своїх кандидатів до Конґресу у Вашингтоні, а також могли б мати послів у місцевих леґіслятурах, радних в міських радах та ін.

Але, не пересуджуючи згори шансів для наших кандидатів, ми вже нині з усією певністю можемо твердити, що сама наша партійно-політична активність, участь у виборах, масові партійні віча, масове членство в клюбах та у відділах мали б великий вплив на наше довкілля. Зокрема, не треба сумніватися, що така активність мала б вплив на кожного кандидата, що виходив би з таких округ, де діяла б добре зорганізована українська група — будь він англієць, ірляндець, жид чи поляк. Засідаючи в парляменті, він напевно більше прислухався б до наших побажань, як це є тепер, коли ми партійно - політично пасивні.

о. Николай Вояковський

ШЛЯХАМИ НАШИХ ПРОЧАН...

(ПРОЩА ДО ВІДПУСТОВОЇ ІКОНИ МАТЕРІ БОЖОЇ ОДИГІТРІЇ В БОФФАЛО, Н. Й.)

(5)

В третій частині проповіді, о. Візитатор Вояковський вміло нав'язав до пісні, що з нею на устах увійшли прочани до Альтеттінґу, співаючи

З плачем й сльозами
до Тебе йдемо
В час бід і горя Мати Маріє.

Україна плаче... Ах!, чи не було причин для плачу. Україна плакала, як її колись вільні поля, роздирали чужі кордони. Україна плакала, як всенародний визвольний Зрив заломився, бо власними засобами встоятись не було сили, Україна плакала, як її дітей відривали від родин, і засилали на примусові праці. Україна плакала, як її вірних синів вішано на деревах, на публічних місцях. Гірко заплакала Україна, як лютий ворог почав нищити її батьківську віру... А світ мовчав...

Коли проповідник скінчив проповідь, люди в церкві ще довгий час були під її враженням. Лилися гарячі сльози з очей українців - скитальців і з очей німців.

Треба згадати, про прощу українських скитальців до чудотворної ікони Божої Матері з Марія Айх. В тім відпустовім місці, серед соснових і дубових лісів, знаходиться славна чудотворна ікона Божої Матері, до якої в неділю в навечер'я св. Володимира Великого 27 липня 1947 р., з'їхалися тисячі українських скитальців. Гаслом прощі були слова о. Візитатора Вояковського: „Через заступництво св. Володимира Великого до стіп Матері Божої Неустанної Помочі, покровительки скитальців - українців на чужині".

Треба згадати, що до святого причастя в Альтеттінгу приступило 2,766 осіб, а в Марія Айх 2,672.

Незабаром після тих прощ розпочався виїзд скитальців з Німеччини. Їхали в різні сторони, в різні части світу, за море... У ЗДА ми застали знаменито зорганізовану нашу Церкву. А і на наших очах організація Церкви осягнула своє завершення. Вимуровано гарний будинок для Духовної Семінарії у Вашингтоні, повстали численні цілоденні школи, гайскули, коледжі, монастирі, нові церкви, нові парохії і місійні станиці.

Тільки наші серця тужили за рідними відпустовими місцями, що в них люди дізнавали душевної полегші, і в чудесний спосіб випрошували собі своїх просьб і благань.

Маючи це на увазі і можливість відпустової праці для більшої слави Пречистої Діви Марії і спасення душ наших вірних, доручених нашому душпастирюванню, ми рішилися вдержати традиції наших відпустів, що були важним чинником в зберіганні глибокої набожности в нашому народі. Важним завданням душпастирства в сучасній хвилині є оживити релігійне життя в родинах, а через родини і у всій нашій суспільності. Щоб це осягнути, треба конечно влити в серця нашої молоді цю надзвичайну набожність до Пречистої Діви Марії, що нею наш нарід на Рідній Землі славився віками.

На жаль в цілій околиці північно - західньої частини нюйоркського стейту не було відпустового місця нашого обряду. Це й було причиною, що 6-го липня 1961 р., парох церкви св. Николая і церкви Матері Божої Одигітрії звернувся за посередництвом Єпископського Ординаріяту в Стемфорді з просьбою до Святішого Отця Папи Римського про ласкаве уділення повного відпусту новій церкві, що є під покровом Матері Божої Одигітрії.

І вже 3-го серпня 1961 р., Священна Пенітенціярія Апостольська повідомила, що Святіший Отець Папа Римський Іван XXIII прихильно полагодив цю просьбу і уділив церкві Матері Божої Одигітрії повний відпуст, який можна осягнути у вище названій церкві кожного року між 31 серпня і 13 вересня включно.

Хто ж і як може осягнути цей повний відпуст?

1. Один раз доступає повного відпусту кожний і кожна, хто з набожністю відвідає вище названу церкву, висповідається і запричащається і помолиться в намірені Святішого Отця Папи Римського.

2. Один раз доступає повного відпусту кожний і кожна, хто з набожністю візьме участь в прощі до вищеназваної церкви, висповідається, запричащається і помолиться в наміренні Святішого Отця Папи Римського.

Чому на покровительку нової церкви в Боффало обрано Божу Матір, почитувану в іконі Одигітрії?

На це питання є ясна відповідь. Ця ікона є одною з найдавніших, бо її намалював євангелист Лука. Ця ікона у своїх вірних копіях, двічі торжественно була принесена на Україну з Царгороду. Її почитувано в цілій Україні від найдавніших часів, і вона вславилася на нашій землі численними чудами.

Але ще одна причина, а вона криється в значенні слова „Одигітрія". Одигітрія — значить Провідниця в дорозі.

Пречиста Божа Мати є нашою провідницею в часі нашого земського життя. Чув я колись, а може читав, прирівнювання нашого життя з плавбою човна по морю. А різні земські клопоти, труднощі, смутки, розчарування і тим подібне прирівнювано з більшими або меншими, а той з бурхливими филями, що грозять човенцеві нашого життя затопленням. Та в хвилинах радощів і потіх, ті филі уступають. Часом може тільки на те, щоб зі здвоєною силою вдарити в човен нашого життя. Так нераз проблеми нашого життя стають загадочні., незнані, наче те розбурхане море.

А все ж таки, через те „житейське море", тобто через незнаний нам світ, мусимо пробиватися нашим життям, покладаючи всю свою надію на нашу Провідницю Небесну Неньку, що дає нам сили і відваги пробиватися крізь різні життьові труднощі. Коли б ми були без провідництва Божої Матері, ми скоро заблукали б, ми втратили б нашу мету, для якої ми сотворені, і яку мусимо осягнути. І тоді напевно ми згинули б серед розбурханих хвиль різнородних противенств цього життя. Нас кидали б хвилі безцільно, і тоді байдуже було б нам, куди доплинемо...

Та на щастя ми не самі. Є хтось, що думає про нас. Є хтось, що чує сумний зов і плач нашої душі, є хтось, що його славимо словами „Радуйся ручко всезлатая!". Є щира — золота рука нашої Небесної Неньки, що як наша невтомна Провідниця, надхненням і своєю поміччю, нераз і чудотворною, щасливо, хоч тяжкою дорогою життя, допроваджує нас до нашої мети, до щасливої вічности.

(Продовження буде)

„... ТАТУ, — ХОДІТЬ З НАМИ ..."

Переглядаючи своє ще недавнє пластове життя, коли то я щойно починав буди пластовим юнаком, пригадую собі, якто мій сусід, через стінку в бараці в таборі в Німеччині, маючи двох синів, — одного післав разом зі мною до Пласту, а другого, старшого від нас, до СУМ'у. Тоді, таксамо, як і сьогодні, для мене це не робило ніякої різниці, бо всі ми разом росли, бавилися, опісля студіювали і сьогодні ми обидва собі ровесники є в Пласті, а він, старший від нас, є активним сумівцем. Але часом я призадумуюся, чому цей мій сусід зробив такий поділ? Підсумовуючи усі наші дотеперішні розмови з цим батьком, та розцінюючи його індивідуальне відношення до усіх проблем українського життя на чужині, я можу лише одне сказати, що він є щирим українським патріотом і активно піддержує усі прояви українського національного життя. Отож, він не то робив ласку цим двом молодечим організаціям в таборі, (так як дехто часом думає, що віддаючи свою дитину до Пласту, робить тим самим якусь ласку Пластові), але, маючи лише двох синів і знаючи тоді лише дві молодечі організації, які хотів піддержати, так і поділив своїх дітей.

Саме тут хочемо трохи призадуматися над формою піддержки молодечої виховної організації. Є багато людей, які вважають, що віддати туди дитину і збільшити членство цього молодечого гурту є їх великим патріотичним ділом; другі думають, що дати $100 на пластовий дім чи оселю і віддати дитину, є ще більшим досягненням, а треті може ще інакше пояснюють собі їх форми піддержки Пласту.

Так перше як і друге є корисними ділами, але не є завершенням в самих собі, — це щойно початок співпраці. Таким чи іншим актом пов'язання", себе з Пластом, батько щойно входить в духові зв'язки з середовищем своєї дитини і ще дуже далеко стоїть від того, що називається... „я своє зборив..." Бо щоб мати приємність і гарний спомин пережиття якоїсь картини в театрі, то не вистачить лише купити квиток вступу і вернутися додому, але треба таки піти до середини і там відсидіти скільки, скільки часу тій картині є приписано. А хіба духовий ріст і розвиток молодої людини, вашої, батьку, дитини, не є своєрідною картиною для вас?

Я пригадую собі свої роки пластування і бачу в них також велику ролю мого батька, яку він міг сповнити для мого власного добра, але він, так як багато інших батьків, вписавши мене до Пласту, більше ним не цікавився. Мені здається, що велику ласку моєму батькові зробила саме пластова організація, а не він їй, бо вона мене приняла, багато навчила і спрямувала в життя. Вона збудила в мені новий світ зацікавлення, погоню за добром; вона відчинила мені двері до української молодої спільноти, серед якої я сьогодні живу і тішуся життям. Коли б моєму батькові прийшлося мене це все навчити, з'єднати для мене стільки добрих приятелів, збудити в мені почування рівноправної і рівновартісної людини; то я сумніваюся, чи він, був би з цим всім упорався, — чи йому вистачало б часу, нервів і терпеливости, та й чи він міг би усе це мені дати.

Коли б прийшлося мені сьогодні усе ще раз пережити, маючи свій сьогоднішній досвід і знання, я вз'яв би свого батька за руки і сказав, — ходіть тату з нами... Ходіть і пригляньтеся, що ми в Пласті робимо. Подивіться скільки праці віддають пластові виховники, як ви могли б це все улекшити і прискорити.

Нам здається, що в першу чергу кожний батько, який має дітей в Пласті, повинен сам запізнатися загально з пластовою ідеологією; повинен познайомитися з матеріялом вимог до пластових проб; повинен розуміти духовість пластового гуртка і його демократичну принципіяльність; ближче запізнатися з самим виховником гуртка і з пляном праці на найближчий рік. Батько повинен передплачувати дитині пластову виховну літературу, сам і разом з дитиною її читати, пояснювати, передискутовувати. Не слід також батькові забувати, про те, що дитині треба мати пл. однострій, гроші на пл. вкладку, забезпечену оплату пл. табору і ряд інших видатків пов'язаних з пластуванням.

Дія батьків у процесі пластування їх дітей, повинна завершуватися в моментах, які б не тільки що заохочували їх до росту, підсилювали відвагу їхньої діяльности, забезпечували б запілля пластування, виробляли в них почування індивідуальної окремішности і рівноправ'я в приналежності в гурті та творили молоде українське суспільство, але також, щоб батько самі духово з'єднювалися навколо спільних питань усіх дітей, щоб в цей спосіб можна нав'язати з ними живі безпосередні контакти і уможливити передачу їм усього, що ми мали б їм передати. За таким духовим злиттям молодих з дорослими шукаємо сьогодні усі, бо десь колись з якоїсь причини цей контакт між батьком і сином, між молодим і дорослим членом українського суспільства в Америці роз'єднався і щораз більше ті полюси віддалюються від себе.

Ходіть, тату, з нами і будьте разом з нами, бо як ми підемо, то ви, тату залишитеся самі.

О. П.

В Монтреалі має виходити український часопис

Вінніпеґ. — Як повідомляє тижневик „Канадійський Фармер" з 13-го серпня ц. р., в Монтреалі організують видавання нового українського часопису, завданням якого буде обслуговувати потреби понад 25.000 української колонії монтреальської метрополії. Часопис має появитися друком при кінці серпня або з початком вересня. Редагуватиме часопис редакційна колеґія, збиранням фінансів займеться спеціяльна група людей, зближена до українських бизнесових підприємств. Технічний персонал готовий кожної хвилини приступити до праці. На приспішення появи газети безумовно вплинуть вибори до Міської Управи, які мають відбутися 28-го жовтня цього року.

З невимовним смутком повідомляємо всіх наших Приятелів та Знайомих, що вночі з 13-го на 14-го серпня 1962 року, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, упокоїлася в Бозі, на 89-му році життя, наша Найдорожча

МАМА, ТЕЩА і БАБУНЯ

АННА ПОПОВИЧ

вдова по судовому службовикові у Львові.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА буде відправлена в П'ЯТНИЦЮ, 17-го СЕРПНЯ ц. р., в год. 10:00 вранці, у церкві св. Йосифа в Томс Рівері, Н. Дж., після чого відбудеться ПОХОРОН в супроводі українського греко-кат. пароха з Трентону, з пох. заведення Anderson and Campbell при Main St. в Томс Рівері, на місцевий цвинтар.

ІВАН ПОПОВИЧ — син
МАРІЯ і ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКІ — донька і зять
ОЛЬГА і ОСИП ПЕРЛОВИЧІ — донька і зять
МАРТА ПЕРЛОВИЧ — внучка

Степан Михайло ЗАЛЕСЬКИЙ

суддя,
в Українській Державі начальник суду в м. Сколе,
за Польщі окружний суддя в Коломиї і у Львові,
за німецької окупації начальник суду в м. Зборів,
по довгій і тяжкій недузі,
помер у Львові 26-го липня 1962 року,
на 82-му році життя, похоронений 28-го липня на Личаківському кладовищі.

Про це сповіщають Свояків і Знайомих опечалені Брати і Братові:

ТАДИЙ і МАРІЯ ЗАЛЕСЬКІ
ОСИП і ГАЛИНА ЗАЛЕСЬКІ
з дітьми і внуками

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ за ДУШУ ПОКІЙНОГО

відбулися у БОФФАЛО, Н. Й.:
в СУБОТУ, дня 11-го СЕРПНЯ 1962 року,
в церкві Матері Божої Одигітрії,
а відбудуться у ТОРОНТІ:
в СУБОТУ, дня 18-го СЕРПНЯ 1962 року,
в год. 7:30 рано,
в церкві св. Йосафата на Західньому Торонті.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

З невимовним жалем повідомляємо, що в неділю, 12-го серпня 1962 року помер в Ню Йорку, на 54-му році життя, наш Невіджалуваний

МУЖ, БРАТ, ШВАГЕР і БРАТАНОК

СТЕПАН ШУМЕЙКО

кол. довголітній редактор англомовного „Українського Тижневика", кол. президент Українського Конґресового Комітету Америки, кол. президент Ліґи Української Молоді Америки та видатний український політичний і громадський діяч з-поміж народженої в Америці української генерації.

ПАНАХИДА — відбудеться в СЕРЕДУ, 15-го СЕРПНЯ 1962 року, в год. 7:30 вечером, в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — відбудеться в ЧЕТВЕР, 16-го СЕРПНЯ 1962 р., в год. 10:00 ранку на кладовище Evergreen Cemetery — Newark, N. J.

Безмежним горем прибиті:

МЕРІ ВОДРУГ-ШУМЕЙКО — дружина
МЕРІ і ДЖАН КАРПЕНТЕР — сестра і шваґер
АНТІН і ВІРА ШУМЕЙКО — брат і братова
АННА і СТЕПАН СЕДЛЯК — сестра і шваґер
ДАНИЛО і ГЕЛЕН ШУМЕЙКО — брат і братова
СОФІЯ і СТЕПАН БУКАТА — сестра і шваґер
ТЕОДОР і СУЗАННА ШУМЕЙКО — брат і братова
КАТЕРИНА і КОРНЕЛЬ ПЕЛЕНЮК — тітка і вуйко
ТЕКЛЯ і ДАНИЛО СИЛВЕСКІ — тітка і вуйко

Іван Коцур, Дітройт.

За централне плянування й керівництво у національному вихованні нашої молоді на чужині

(3)

Як так, то велика шкода, що не послухано слушного і єдиноправильного, в даних умовинах, підходу тих педагогів. Відкинено цю вимогу лише тому, що вона хоч дуже важлива — тяжка до виконання, дармащо, маючи відповідні середники, можна легко і з користю для намічоної мети її розв'язати і тим облегшити на роки так навчальну, а ще більше виховну працю. Не зважаючи на ці великі плюси поставлення на першому місці пляну виховання, вибрано легший шлях — ведення школи з навчально - виховною, а не з виховно - навчальною програмою. Тому й не можна дивуватися, що ми не осягнули вповні бажаної мети. Але не вчителі у всьому винні. Винні в першу чергу батьки, які не інтересуються вихованням своїх дітей, не співпрацюють зі школою, не помагають їй у тяжкій і відповідальній праці. Якщо б така співпраця була, то напевно і при цій програмі були б кращі висліди.

Все ж таки думаю, що за тих десять років можна було б попрацювати над уложенням програми з узгляднениям саме підходу тих педагогів, які вимагали покласти в основу виховання, а не навчання, тим більше, що автори програми підкреслювали, що таке саме ставлення було б краще для осягнення мети.

У мене тепер на руках три програми — одна згадана вже вище „Рідної Школи", видана в 1952 році Об'єднанням Українських Педагогів в Торонті, друга — „Як виховувати дітвору та молодь", видана в 1953 році Центральним Представництвом Української Еміграції в Німеччині, і третя „Українознавство в школі", видана в 1955 році Шкільною Радою УККА.

Переглянемо згрубша ці програми:

Програма „Рідної Школи" обіймає 60 сторінок: 1) Річний, місячний та тижневий розподіл предметів і шкільних зайнять, 2) Програма української мови, 3) Програма навчання історії України, 4) Програма навчання географії України, 5) Програма навчання співу, 6) Методика української мови, 7) Загальні вказівки для учителя історії України в вечірніх школах, 8) Методично - дидактичні вказівки для вчителя української історії в злучених відділах, 9) Методика географії, 10) Методика співу, 11) Пляни виховання і 12) Шкільне діловодство.

Я не можу уявити собі для правильного використання учителем краще уложеної програми навчання і виховання, тобто такої, де положено головний натиск на навчання, а не на виховання. В програмі цій, як вище подано, є й розділ „Пляни виховання". Він обіймає: релігійно - моральне виховання, суспільно - громадянське та патріотично - державне виховання, утилітарно - господарське виховання, естетичне виховання і фізичне виховання.

В розподілі виховного матеріялу знаходимо в VI відділі (клясі) програму національно - державницького виховання: почування приналежности до рідного народу, держави, культ історичних пам'яток і т. д. Цю програму продовжується і в VII і VIII відділах (клясах).

Проф. Лисянський додає ще до виховної проблематики: виховання інтелекту, щоб запевнити „багатогранний і всебічний розвиток одиниць даного суспільства, які орієнтуються в усіх актуальних моментах, виховання серця, щоб попри момент розумовий не занедбувати й моменту чуттєвого", виховання волі, „бо найкращі задуми людського інтелекту та найшляхетніші хотіння людського серця залишаються проблематичними й життьово безвартісними, якщо їх не зміцнимо диктатом незломної волі", та вихованням етики, „що скеровує думку та чин кожної людської індивідуальности по такій життьовій лінії, яка не перетинає подібних ліній інших індивідуумів та суспільства в цілому".

Далі запізнаймося з програмою, виданою ЦПУЕН в Німеччині: „Як виховувати дітвору та молодь" — методичні поради та програми українознавства для передшкілля, шкіл і доповнюючих курсів для дорослих (сторінок 59). Програма ця подає на 27 сторінках „Загальну частину", яка обіймає такі розділи:

1) Що розуміємо під українознавством, 2) Для кого складені ці програми, 3) Загальні пояснення для організації навчання з обсягу українознавства, 4) Мета навчання, 5) Хто має навчати, 6) Обсяг і добір навчального матеріялу, 7) Допоміжні посібники й педагогічні заходи до унаочнення, 8) Приміщення та устаткування садочка, школи чи курсів, 9) Як навчати (загальні та методичні зауваження для поодиноких предметів навчання). Потім іде програма для дітвори 3—6-річної, для дітей у шкільному віці і т. д.

На питання, що розуміємо під українознавством, подається:

„В круг українознавства входять, побіч української мови, письменства і народознавства (етнографії), не тільки вся історія українського народу й України, але й рідна музика, різновидне мистецтво, різні науки, релігія, чи радше рідний обряд, театр, шкільництво, взагалі вся українська культура від поганських часів посьогодні, географія українських земель з пізнанням усієї типової української природи (рослин, сотворінь і мінеральних багатств), виробництво, економічні, торговельні й політичні відносини, технічний розвиток, комунікаційні засоби, летунство, історія українського війська, спорт і т. д. — взагалі ввесь духовий і матеріяльний доробок українців у рідному краї та поза його межами чи то в Европі, чи по всіх країнах світу."

Як мету навчання і виховання з обсягу українознавства подано — „підготувати свідомого українця, зокрема навчити учня чи курсанта не тільки говорити й читати по-українськи, але й думати як українець, або бодай привчити його розуміти суть українства,... бо з головної мети українознавства найголовніше те, щоб з молоді виховати сучасних свідомих українців."

Ця програма має дуже багато корисного матеріялу, але тут немає розробленого місячного розподілу навчального матеріялу, як це знаменито зроблено в програмі „Рідна Школа".

Редактори цієї програми, хоч вложили дуже багато знання й праці, не помогли багато учителям, головно тим, які не мали фахової підготовки, а з конечности взяли на себе тяжкий обов'язок навчати й виховувати дітей в садках та в суботніх школах.

Самі автори цієї програми пишуть: „Бо тут подані програми, подумані для повних курсів навчання з цілого обсягу українознавства для різних відділів і віку молоді та старших. Отже, з цих програм можна завсіди „вибрати при обмежених можливостях навчання найконечніший матеріял". Але ж вибрати може лише фахівець, який добре знає даний предмет. Цього, правдоподібно, не потраплять зробити некваліфіковані, випадкові люди.

Далі, програма ця не могла бути вповні виконувана, бо в ній подано аж 24 різних, дуже важливих для виховання і навчання допоміжних посібники, яких у практиці не можна було застосувати, бо не було подано, де то можна їх купити. — там також список казок і оповідань, які треба пророблити, образів, які треба показувати, пісень, які треба співати. Але не можуть всі знати тих оповідань, казок і пісень,

(Продовження буде)

Зі спорту

ВІДБУЛИСЯ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ НА СОЮЗІВЦІ

В суботу 11-го серпня відбулися на Союзівці плавацькі змагання, що їх влаштував Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку. Непевна погода причинилася до того, що до участи в змаганнях зголосилося мале гисло змагунів, тому теж рішено відбути лише неофіційні змагання, а не як було заплановано, першенства СУАСТ-Схід. До змагань стануло 5 хлопців у віці 10-12 років та 10 учасників в конкуренції чоловіків. Поодинокі висліди змагань:

50 м довільним (хлопці) — стартувало 5:

1. Юрко Гірняк, „Верховина", — 46.6 сек.
2. Ігор Микита, „Верховина", 52.2 сек.
3. Андрій Стефанівський, КЛК, — 52.6 сек.

50 м довільним (чоловіки — стартувало 5:

1. Юрій Граб, КЛК — 32.1 сек.
2. Мирон Куропась, „Леви",— 34.2 сек.
3. Роман Гентиш, КЛК — 35.2 сек.

50 м метеликом (чоловіки — стартувало 3:

1. Юрій Граб, КЛК — 41.6
2. Мирон Куропась, „Леви" — 45.0 сек.

Третій не закінчив змагу.

Гінці 4 х 50 змінним (чоловіки):

1. Д. Ворох — Союзівка (горілиць), Ю. Граб — КЛК, (метеликом), Р. Книш — КЛК (грудним), Р. Гентиш — КЛК (довільним) — 2,57.8.
2. С. Сидоряк — Союзівка, В. Мацкевич — Союзівка, М. Куропась — „Леви", П. Кузинський, Союзівка — 3,35.0.

Головним суддею змагань був інж. Богдан Рак, провідником змагань і стартером інж. Володимир Шарко, а часовими суддями: Я. Вижницький, Ю. Савчак, М. Яворський, Я. Лешко і Р. Книш.

А. Б.

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІҐА

„Дукля", Чехословаччина — „Америка", Бразилія 2:1

В неділю, 12-го серпня відбулися другі і рішальні фінальні змагання Міжнародної Футбольної Ліґи за Чашу Америки між чемпіоном М. Ф. Ліґи минулого року, „Дуклею" з Праги, та цьогорічним чемпіоном, бразилійською дружиною „Америка". Змагання велися в присутності понад 20 тисяч глядачів на грищі Трайборо Стадіону в Ню Йорку.

Цілий час гра була нервова й часто брутальна, при чому ще й глядачі, розгорячковані діями на грищі, вбігали на грище, щоб розправитися з немилими їм змагунами. Вина таких бурхливих та небезпечних для змагунів змагань лежить по стороні М. Ф. Ліґи, яка не подбала про відповідного суддю та про достаточну поліційну опіку над змагунами.

Чехи здобули провадження зі стрілу Адамеца в 15-тій хвилині гри. Бразилієць Васконселльос вирівняв вислід в 40-ій хвилині гарним стрілом з вільного. Зараз після перерви, бо лише по трьох хвилинах гри, чехи повели гарну акцію, яка, закінчена стрілом Плюскала головою, принесла переможні ворота. До бурхливого інциденту дійшло на тринадцять хвилин перед кінцем, коли за побиття противника (без м'яча — руною) суддя виключав бразилійця Мавро Коельго. На грище вбігла товпа глядачів, яких довгий час поліція не могла випросити з грища, а вкінці сам викинений змагун ніяк не хотів покинути грища.

Перемога „Дуклі" оставила надальше в руках чехословацької дружини Чашу Америки та звання непереможного чемпіона М. Ф. Ліґи. Чашу вручив капітанові „Дуклі", Новакові президент М. Ф. Ліґи, Вілліям Какс.

В. С.

В РІЧНИЦЮ ЗБУДУВАННЯ „МУРУ ГАНЬБИ"

Західньонімецькі демонстранти підносять хрест із написом „Ми обвинувачуємо" над збудованим дня 13-го серпня 1961 року східньонімецькими комуністами „муром ганьби". Східньонімецька поліція обкидувала хрест і демонстрантів газовими бомбами.

Ромні заявив, що не кандидуватиме на президента в 1964 році

Вілліямстон, Мишиґен. — Республіканський кандидат на губернатора Джордж Ромні заявив на телевізії, що він, якщо буде вибраний на губернатора в листопаді ц. р., то зовсім не старатиметься про те, щоб кандидувати на президента при найближчих президентських виборах. Ромні сказав: „Я не буду кадидувати в 1964-му році. Я задумую сконцентрувати всю свою увагу на праці для стейту Мишиґен". Ромні твердив, що в своєму житті він ніколи не покидав праці, якої не докінчив. Журналісти запитували його, що він зробив би, якби республіканці запропонували йому президентську кандидатуру на Номінаційній Крайовій Конвенції вліті 1964-го року. Ромні склав вище подану заяву і сказав, що це майже неможливе, і що він не прийняв би номінації. Ромні зрезинував з головства в корпорації Амерікен Моторс, бо старався про номінацію на республіканського кандидата на губернатора. Він здобув номінацію і буде змагатися з демократичним кандидатом, яким є губернатор Джан Б. Свенсон.

У ВІННІПЕҐУ БУДУЮТЬ НОВУ УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ

Вінніпеґ. — Місцевий український часопис „Новий Шлях" повідомляє, що українці горішньої частини вулиці Мейн у Вінніпеґу та інших сумежних вулиць які належать до української католицької парохії св. Йосафата при Джеферсон і яких парохом був досі о. Й. Денищук, тепер хворий, дістали нового пароха, а саме недавно прибулого до Канади з Англії о. Павла Малюґу, досі Ап. Візитатора для українців католиків у тій державі. Новий священик почав з місця енергійно продовжувати пляновану будову церкви св. Йосафата, що її розпочав був його попередник. Будівельний комітет під його керуванням дістав уже затверджені містом пляни нового храму та підписав контракт з відповідною будівельною фірмою про виконання будови — п'ятибанної церкви на 450-500 місць. Перші будівельні роботи вже почалися, копальні машини на місці вже працюють і нова українська церква у Вінніпеґу має бути готова в 1963 році.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ в щоденнику „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) $2.00

1 інч через одну шпальту за бизнесові оголошення (забави, бенкети, банки, продаж домів і т. п.) $3.00

1 інч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії) $4.00

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 17-го СЕРПНЯ 1962:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 170, в год. 6:00 веч., в УНДомі. — І. Грабар, секр.

СУБОТА, 18-го СЕРПНЯ 1962:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів 239 Відд., Б-ва св. Юрія, від год. 3:00 до 5:00 по пол., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 N. Franklin. — М. Ковальчук, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, в год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо всіх членів прибути на Збори. — І. Бурний, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го СЕРПНЯ 1962:

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 245, в год. 2-ій по пол., в залі Укр. Прав. Парохії св. Тройці, при 824 Аделіне вул. — О. Ґоянюк, предс.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Звичайні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 97, в год. 2:00 по пол., в церковній залі, при 45-47 Hope Ave. в Пассейку. — М. Мельник, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Збори Т-ва „Подільська Січ", Відд. 8, в год. 2:00 по пол., в церковній залі St. Michael Church, при Chestnut St. Проситься привести нових членів. — В. Мандзій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2:00 по пол., в шкільній кімнаті ч. 2, під церквою св. Димитрія. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва Преч. Діви Марії, Відд. 112, в церковній залі св. ап. Петра і Павла, після 2-ої і 3-ої Служби Божої. Проситься про численну участь. — Анна Шмуцок,, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 127, в год. 11:30 перед пол., в церковній залі, при Філморе і Онейда вул. Проситься членів прибути на Збори, вплатити свої вкладки та взяти участь у Зборах і в нарадах. — Управа.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 271, в год. 2:00 по пол., в залі на Лакаванна Евеню. Проситься членів прибути на час, є багато справ до полагодження. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафава, Від. 217, в год. 2:00 по пол., в парафіяльній залі. Проситься членів прибути на час. — В. Колданський, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Місячні сходини Т-ва „Любов", Відд. 370, в год. 11:45 перед пол., в шкільній кімнаті ч. 1, при школі св. Арх. Михаїла, 656 Джордж вул. Проситься всіх членів прибути, вплатити свої місячні вкладки, або вирівняти свою залеглість. Касир або секретар будуть збирати вкладки від год. 9:00 ранку. — В. Гіна, секр.

ТАРЗАН, ч. 4890. Страх вартового.

Швидко і мовчазно Тарзанів човен плив вздовж шхуни.

Вартовий божевільно закричав, коли побачив, що волохате страхіття лізе на корабель!